

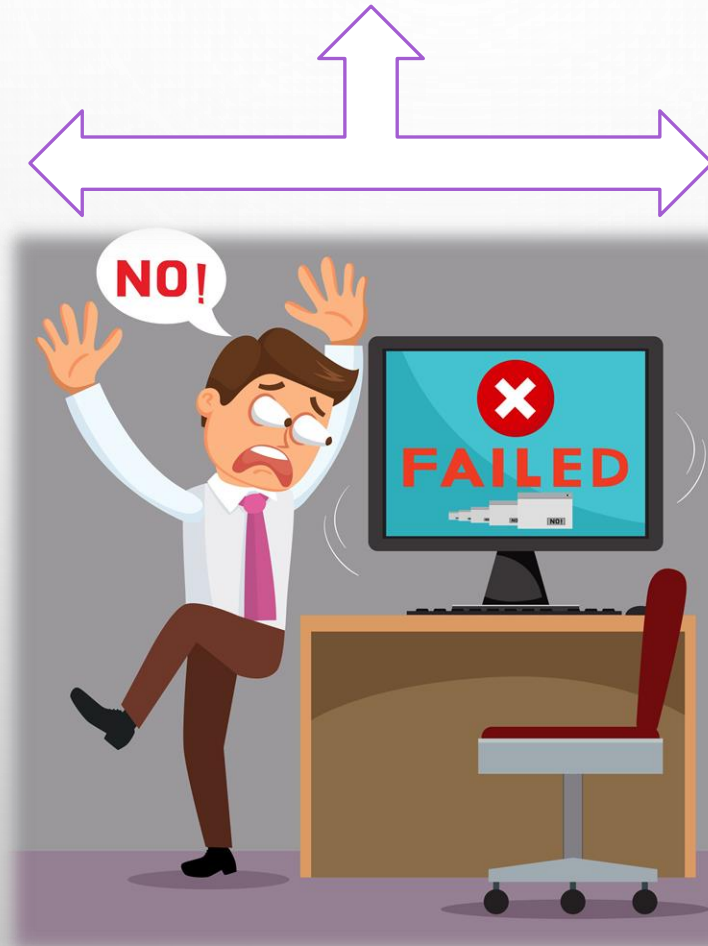
COMPUTER SYSTEM SECURITY.

KRISHANI BANDARA.(BICT.SP)

MINU/DEBAHERA K.V.

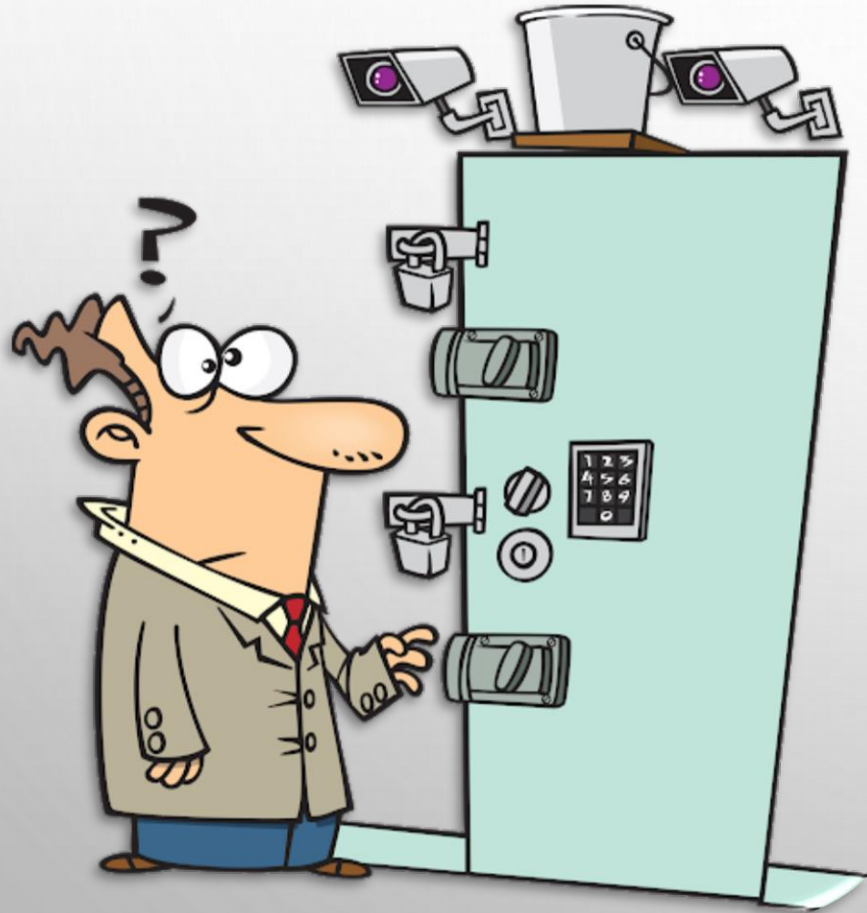
පරිගණක පද්ධතියේ ආරක්ෂාව.

දෘඩාංගවල
ආරක්ෂාව.

මෘදුකාංගවල
ආරක්ෂාව.

පරිගණක දෘඩාංග ආරක්ෂා කරගනිමු.

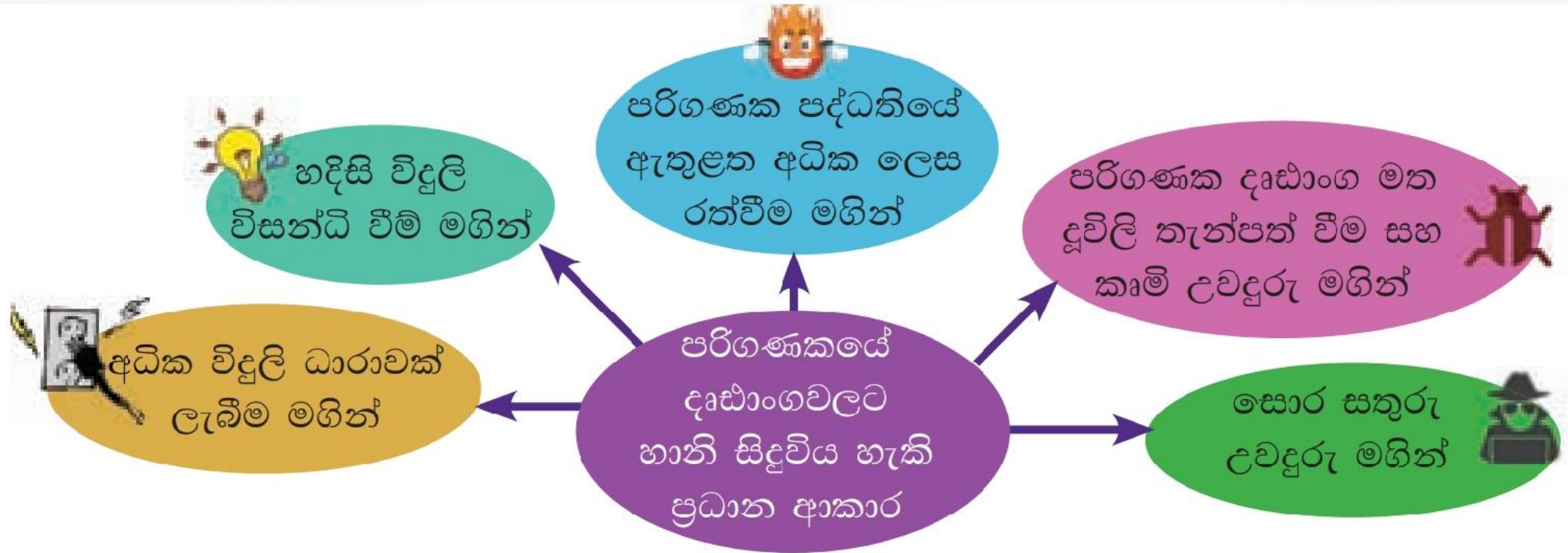

පරිගණක දෘඩාංග.(COMPUTER HARDWARE)

- සංදර්ශකය.(MONITOR)
- යතුරු පුවරුව.(KEY BOARD)
- මූසිකය.(MOUSE)
- මධ්‍ය සැකසුම් ඒකකය.(CPU)
- ජව සැපයුම් ඒකකය.(POWER SUPPLY)
- දෘඩ තැටිය.(HARD DISK)
- මව් පුවරුව.(MOTHER BOARD)

පරිගණක දෘඩාංග සඳහා කර්ජන ඇතිවිය හැකි අවස්ථා.

3.3 රූපය - දෘඩාංගවලට හානි සිදුවිය හැකි ආකාර කිහිපයක්

3.3 රූපය - දෘඩාංගවලට හානි සිදුවිය හැකි ආකාර කිහිපයක්

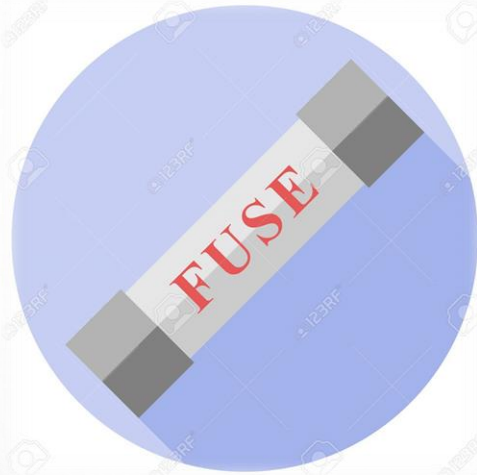
පරිගණක දෘඩාංග සංරචක ආරක්ෂා කර ගැනීමට සිදු කළ හැකි දේ..

1.විදුලිය නිසා පරිගණකයට සිදුවන හානි අවම කරගැනීමට සිදු කළ හැකි දේ.

✓ අනවරත ජව සැපයුම් භාවිතය.

✓ විලායක
හාවිතය.

✓ සර්ජන
ආරක්ෂක
හාවිතය.

2. පරිගණකය ඇතුළත අධික ලෙස රත්වීම අවම කිරීම නිසා සිදුවන හානි අවම කරගැනීමට සිදු කළ හැකි දෑ.

❑ පරිගණකය ඇතුළත වායු සමනය කිරීම සඳහා වායුසම්කරණ යොදාගැනීම.

❑ පරිගණකය තුළ අධික ලෙස රත්වන උපාංග මත සිසිලන පංකා සවිකිරීම.

3. භෞතික හානිවලින් පරිගණකය ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා කළ හැකි දෑ.

3.4 රූපය - භෞතික හානිවලින් පරිගණකය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි පියවර කිහිපයක්

4. සොරසතුරු ලවදුරු වලින් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා කළ හැකි දෑ

✓ පරිගණකයේ පද්ධති ඒකකය ඉබේ යතුරු මැදින් ආරක්ෂා කිරීම.

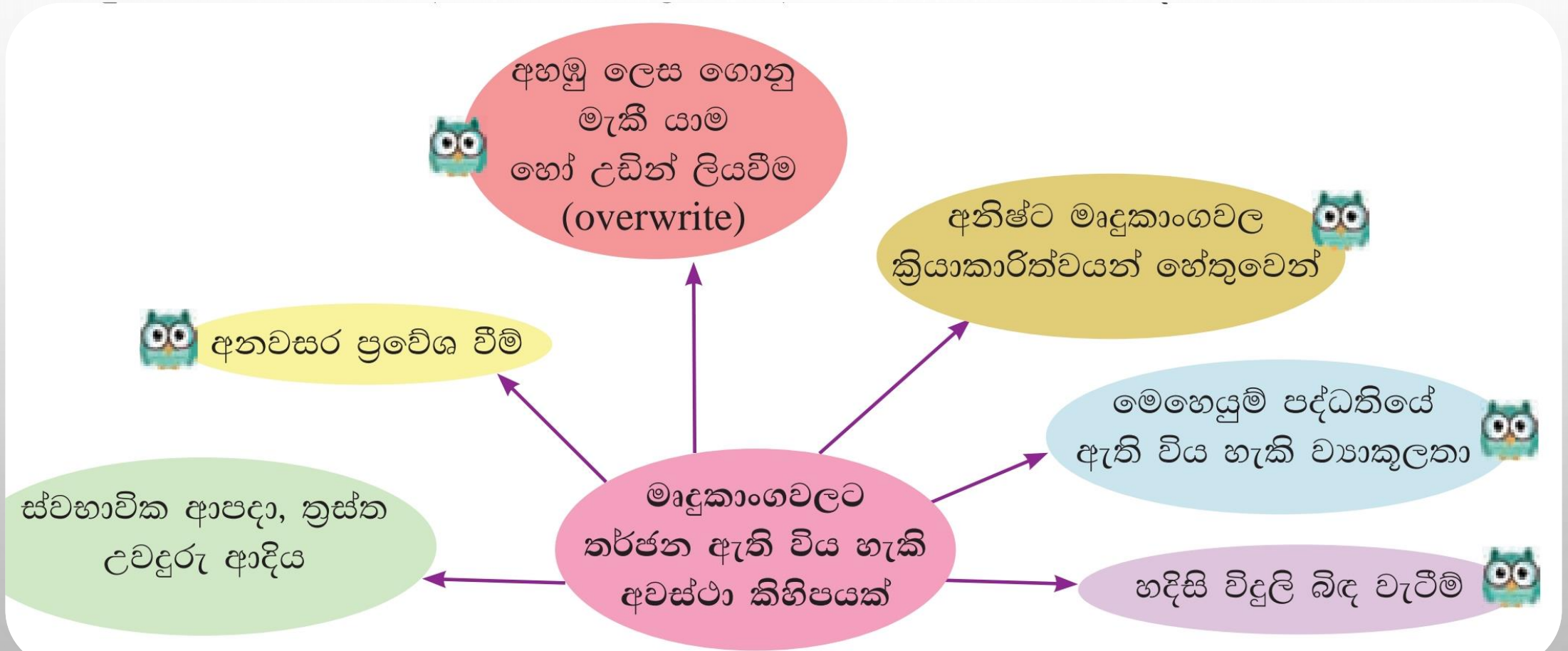
✓ පරිගණක විද්‍යාගාරය දොර ජනෙල් අගුලු දැමීම.

✓ CCTV භාවිතය

පරිගණක මෘදුකාංගවලට කර්ජන ඇතිවිය හැකි අවස්ථා.

අනවසර ප්‍රවේශවීම්
පාලනය කිරීම

මෘදුකාංගමය විසඳුම්
ලබාදීම

භෞතික අගුල්
භාවිතය

අනිෂ්ට මෘදුකාංගවල
ක්‍රියාකාරීත්වය වළක්වා
ගැනීම

ප්‍රතිවෛරස මෘදුකාංග
භාවිතය

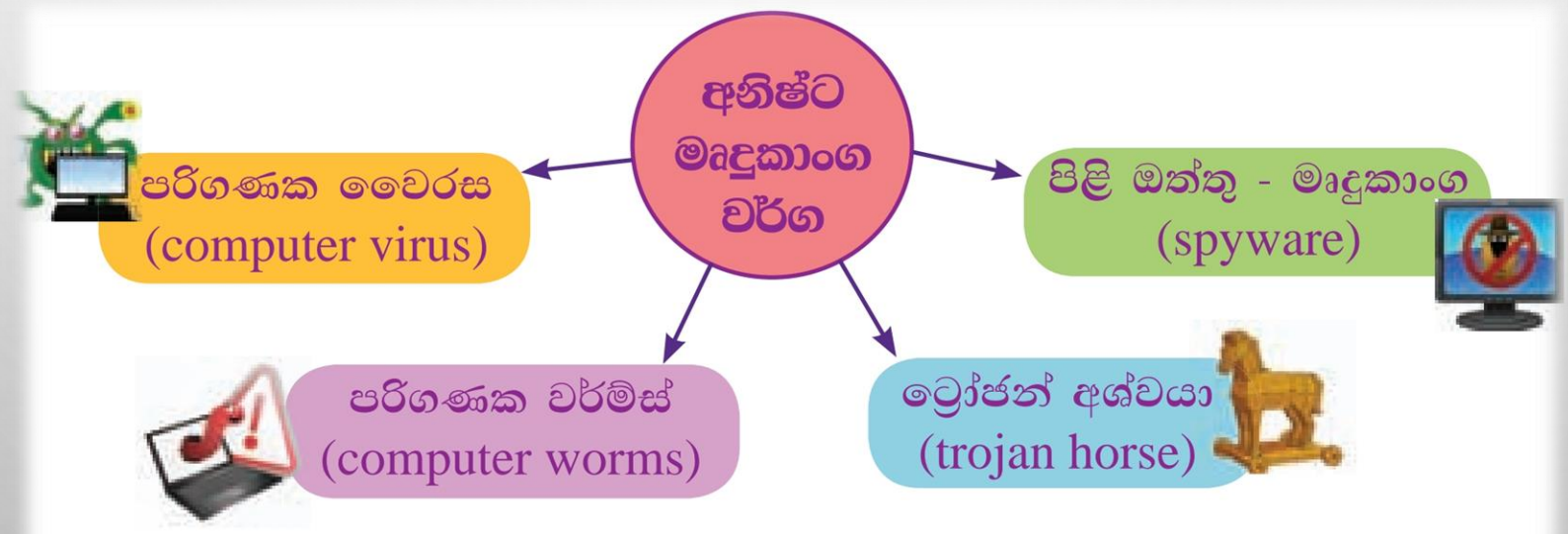
විදුලි බිඳ වැටීම්, ස්වභාවික ආපදා,
මෙහෙයුම් පද්ධතියේ ව්‍යාකූලතා,
ගොනු මැකී යාම හෝ උඩින් ලියවීම
ආදියෙන් ආරක්ෂා වීම

උපස්ථ පිටපත්
(backup) ලබා
ගැනීම

අනිෂ්ට මෘදුකාංග යනු මොනවාද?

1. අනිෂ්ට මෘදුකාංග යනු ,

- ✓ පරිගණකයේ ස්ඵාපිත කර ඇති මෘදුකාංගවලට,
- ✓ පරිගණකයේ තැන්පත් කර ඇති දත්ත වලට,
 - ✓ පරිගණක ජාලවලට,
- ✓ ඇතැම්විට පරිගණක දෘඩාංගවලට පවා හානිකරන මිනිසා විසින්ම නිර්මාණය කර ඇති මෘදුකාංග කොටසක් හෝ මෘදුකාංගයකි.

3.6 රූපය - අනිෂ්ට මෘදුකාංග වර්ග කිහිපයක්

අනිෂ්ට
මෘදුකාංගවලින්
සිදුවන හානි

 දත්ත හා තොරතුරු මකා දැමීම, සැඟවීම හා වෙනස් කිරීම.

 පරිශීලකයාගේ නොවන නව ලේඛන, ගොනු නිර්මාණය කිරීම.

 මෘදුකාංග ක්‍රියා විරහිත කිරීම, මකා දැමීම, හැසිරීම වෙනස් කිරීම.

 පරිගණකයේ කාර්යක්ෂමතාව අඩාල කිරීම.

 පරිගණකය ක්‍රියා විරහිත කර දැමීම හෝ වරින්වර ප්‍රත්‍යාරම්භ (restart) කිරීම.

 පරිගණක ජාල සබඳතා බිඳ වැටීම, වරින්වර ක්‍රියාවිරහිත වීම, අන්තර්ජාලයේ දී පෙර මෙන් සාමාන්‍ය අයුරින් කාර්යයන් සිදුකර ගැනීමට නොහැකි වීම වැනි අසාමාන්‍ය තත්ත්වයන් ඇති වීම.

 ආවයන උපංගවල ධාරිතාව අසාමාන්‍ය ලෙස අඩු වීම.

**අනිෂ්ට මෘදුකාංගවලින්
සිදුවන හානි වළක්වා
ගැනීම හා අවම කර
ගැනීමේ පිළියම්**

 ප්‍රතිවෛරස මෘදුකාංගයක් (antivirus software) ස්ථාපනය හා නිරන්තරයෙන් යාවත්කාලීන කිරීම.

 බාහිරින් සම්බන්ධ කරන ආවයන උපාංග වෛරස පරීක්ෂාවක් (virus scan) සිදු කිරීමෙන් පසු ව පමණක් විවෘත කිරීම.

 ගිනි පවුරු (firewall) සක්‍රීය කිරීම හා නිවැරදි සැකසුම් කිරීම.

 අන්තර්ජාලය භාවිත කරන්නේ නම් ආරක්ෂිත වෙබ් අඩවි භාවිත කිරීම.

 ප්‍රතිවෛරස මෘදුකාංග මගින් පෙන්නුම් කරන අසාදුගත (black listed) වෙබ් අඩවි භාවිත නොකිරීම.

 තිරය මත එකවර පෙනී යන කවුළු (pop-ups) මත ක්ලික් නොකිරීම.

 සැක සහිත විද්‍යුත් තැපෑල හා ඇමුණුම් විවෘත නොකිරීම.

 එදිනෙදා කටයුතු සඳහා සාමාන්‍ය සීමිත ක්‍රියාවන් පමණක් සිදුකළ හැකි පරිශීලක ගිණුමක් (limited user account) භාවිත කිරීම.

2. ප්‍රවේශ පාලනය.(ACCESS CONTROL)

❖ ප්‍රවේශ පාලන සිදුකල හැකි ක්‍රම.

- *.ගිණුම්පත් හා අනුමානය කල නොහැකි මුරපද භාවිතය.(Passwords)
- *.සුදුසු පරිශීලක ගිණුම් සැකසීම.(User Accounts)
- *.ගුප්ත කේතනය.(Encryption)

THANK YOU..

